

concerto
BUDAPEST

© Zsugonits Gábor

BERNSTEIN
GERSHWIN / STRAVINSKY

2018. JANUÁR 18. 19.30

MŰPA
BARTÓK BÉLA NEMZETI
HANGVERSENYTEREM

BERNSTEIN

Candide – nyitány

GERSHWIN

F-dúr zongoraverseny

1. *Allegro*
2. *Adagio - Andante con moto*
3. *Allegro agitato*

– szünet –

STRAVINSKY

Gyászének – magyarországi bemutató

STRAVINSKY

Tűzmadár-szvit (1945)

1. *Bevezetés - a Tűzmadár tánca - Tűzmadár-variációk*
2. *Pantomim I.*
3. *Pas de deux: a Tűzmadár és Iván cárevics*
4. *Pantomim II.*
5. *Scherzo: a hercegnők tánca*
6. *Pantomim III.*
7. *A hercegnők khorovodja*
8. *Kascsej király pokoli tánca*
9. *Berceuse*
10. *Finálé*

Közreműködik

Berecz Mihály zongora**Concerto Budapest**

Vezényel

Rácz Zoltán

BERECZ MIHÁLY

Az alig húszéves Berez Mihály immár fél évtizede fontos szereplője a hazai koncertéletnek. Emlékezetes Müpa-beli bemutatkozását nem kisebb muzsikus, mint Kocsis Zoltán irányította - karmesterként. *„Összetéveszthetetlen egyéniség”* – jellemezte a fiatal zongoristát egyik kritikusa – *„karcsú és üde alaphangjának állandó jelenlétét, kontrasztgazdagságát”,* játékában *„a derű és érzelmesség haydni kötél táncát, a szárazon pergő, remek basszusmeneteit”* emelte ki. Berez Mihály egy interjújában így fogalmazott: *„Szerintem az egyéniség mindennél fontosabb. A technikai tudást eszköznek tartom, az én figyelmemet mindig a mű jelentése és az abból kiinduló tolmácsolás kötötte le...”*

RÁCZ ZOLTÁN

A magyarországi kortárs zenei élet egyik legjelentősebb alakja, a modern hangzásesztétikák nagykövete. Elismert ütőhangszeres szólistaként, zenekarvezetőként és dirigensként egyaránt – idehaza és külföldön is. A Kossuth-, Liszt- és Prima-díjas Amadinda Ütőegyüttes létrehozója és vezetője. Olyan ikonikus szerzők komponáltak számukra darabot az 1984-es alakulás óta, mint John Cage, Steve Reich és Ligeti György. 1990-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára. Mesterkurzusokat tartott a világ számos pontján.

CONCERTO BUDAPEST

Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennagyij Rozsgyesztvenszkij, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway.

Leonard BERNSTEIN *Candide* – nyitány

Leonard Bernstein, akinek születési centenáriumáról idén világszerte megemlékeznek, méltán úgy élhet az emlékezetünkben, mint a szerencse igazi kegyeltje. 25 évesen, egy beugrás révén (Bruno Walter helyét átveve a New York-i Filharmonikusok egyik koncertjén), egy csapásra ismertté és keresetté vált Amerikában, s azután kiszáradt az egész világot meghódította: karmesterként, zeneszerzőként és a komolyzene televíziós népszerűsítőjeként egyaránt. Ám még e sikerekben gazdag pályán is akadtak bukások: mint például az 1956-ban a Broadwayn bemutatott, de a műsoron mindössze két hónapig szereplő operett, a *Candide*. Bernstein merész kísérlete, hogy Voltaire kisregényét zenés színpadi művé formálja át, elsőre igen csekély megértésre lelt a közönség és a kritikusok körében. Bernstein azonban szívügyének tekintette ezt a – számos részletében egészen szípkázó – művét, amellyel még élete utolsó éveiben is foglalkozott: a *Candide* végső változata és annak a szerző által vezényelt, nagyszerű koncertfelvétele ugyanis 1989-ből való. Azóta mind kedveltebbé válik a *Candide*, az operett fanfáros és kirobbanóan energikus nyitánya pedig immár rég bevett és előszeretettel játszott koncertdarab: utolsó szakaszával megidézve a női főszereplő, Kungunda koloratúrák örületét, a *Glitter and Be Gay* kezdetű, frenetikus bravúráját.

George GERSHWIN F-dúr zongoraverseny

Igazi amerikai villámkarrier volt George Gershwiné is, aki 15 évesen egy zeneműbolt zongoristájaként vállalt állást, alig volt húszesztendős, amikor megírta első Broadway-világslágerét (a *Swanee*-t), a húszas évei közepén pedig már a komolyzene világának meghódítására indult. Ekkor, már a *Rhapsody in Blue* nyomában született meg, méghozzá a New York-i Szimfonikus Zenekart irányító Walter Damrosch megrendelésére, az 1925-ös *F-dúr zongoraverseny*. A háromtételű, s a formai elvárásokat egyebekben is felvállaló versenymű minden szempontból igen ambiciózus kompozíció, hiszen parádés manuális készségű szólistát igényel, érzékletesen teret enged a korabeli jazz hatásának

és hangzásvilágának, valamint – jelül Gershwin mesterségbeli előrehaladásának – mindenestől, vagyis hangszerelésében is a szerző munkája. A bő félórás zongoraverseny legismertebb részlete alighanem a Gershwin által „ritmusok orgiája” gyanánt jellemzett, gyors tempójú zárótétel.

Megrendítő életrajzi adalékként említendő a tény, hogy 1937 februárjában Gershwin éppen az *F-dúr zongoraverseny* szólóját játszotta, amikor a még senki által nem sejtett, gyilkos agydaganat látványosan képtelenné tette az egyébként remek zongoristát, hogy kínos kudarc nélkül fejezze be élete legutolsó koncertjét.

Igor STRAVINSKY Gyászének

„*A forradalom idején nyoma veszett Oroszországban*” – 1935-ös visszaemlékezésében így írt Igor Stravinsky arról a korai zenekari művéről, amelyet 1908 nyarán, huszonhat éves korában komponált, elhunyt tanára, Nyikolaj Rimszkij-Korszakov emlékére. Stravinsky, aki 1903 és 1906 között Rimszkij-Korszakov magán-növendéke volt, mindenképpen ki akarta venni a részét a megemlékezésekből, s művét szerepeltetni kívánta a mestere emléke előtt tisztelgő hangversenyen. „*[N]em is mondom, de kikiabálom magamból [...], hogy az Isten szerelmére értsd már meg, nem maradhatok ki, benne kell lennem, muszáj benne lennem*” – írta a Rimszkij-Korszakov család egyik tagjának, és az 1909. január 17-i koncerten, a szentpétervári konzervatórium nagytermében végül valóban felhangzott a *Gyászének*. A kritika által akkor tartózkodással fogadott mű azután több mint egy teljes évszázadra elsüllyedt egy kottatár mélyén, s csak 2015 tavaszán került elő, amikor is a szentpétervári Rimszkij-Korszakov Konzervatórium könyvtárának kiköltöztetése közben Irina Szidorenko könyvtárosnak a kezébe akadt a *Gyászének* kéziratos szölamanyaga. A *Gyászének* 2016 decemberében hangzott fel újra: a Mariinszkij Színház zenekara adta elő, Valerij Gergijev vezényletével. Hazánkban most szólal meg legelső ízben ez a bő tízperces kompozíció.

Igor STRAVINSKY *Tűzmadár-szvit* (1945)

A *Tűzmadár* köztudomás szerint eredetileg táncjáték zenéjéül íródott, és 1910-ben éppenséggel ez a bemutató, a Gyagilev-féle Orosz Balett párizsi premierje hozta meg Stravinsky számára a világhírt. A Rimszkij-Korszakov hangszerelési fortélyait elsajátító és a francia zenei impresszionizmus merészségét és színeit az orosz népzene emlékeivel összevegyítő Stravinsky mindjárt 1911-ben zenekari szvitként is műveinek sorába iktatta a gonosz varázslókirály, Kascsej elleni győztes harc muzsikáját. Utóbb aztán még két másik szvitet is összerendezett és közreadott a *Tűzmadár* cím alatt. Ebben a praxisában a józanul gyakorlatias zeneszerzőt, kár lenne tagadni, anyagi megfontolások is motiválták. Így állította össze a *Tűzmadár* harmadik, 1945-ös szvitjét is, amely az első két szvit 5-5 tételével szemben, nem kevesebb mint 10 tételt sorjáztat a hallgató elé.

Szöveg: László Ferenc

01.26.

2018. január 26. péntek 19.30 / Pesti Vigadó

MAGYAR KINCSEK IDEÁLOK

ERKEL / DUBROVAY / KODÁLY / LISZT

#Magyar Kincsek bérlet

02.18.

2018. február 18. vasárnap 19.30 / MÜPA

LÁTOMÁSOK ÉJSZAKÁJA ANGELA HEWITT-TAL

SOSZTAKOVICS / DE FALLA

#Favoritok bérlet

03.04.

2018. március 4. vasárnap 10.30-22.00 / Zeneakadémia

MOZART-NAP

EGÉSZ NAPOS KONCERTSOROZAT

BERNSTEIN / GERSHWIN / STRAVINSKY

BERNSTEIN *Candide* overture

GERSHWIN Concerto in F

– interval –

STRAVINSKY Funeral Song – Hungarian premiere

STRAVINSKY The Firebird suite (1945)

Featuring **Mihály Berecz** piano

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor **Zoltán Rác**

In 1956, Leonard Bernstein composed an operetta based on the famous novel by Voltaire, and although this wryly witty work was only slowly accepted as a masterpiece by the world, the *Candide* overture actually became a popular concert number virtually overnight. Following on from Bernstein's fireworks is another sparkling 20th century American masterpiece, George Gershwin's *Concerto in F* dating from 1925. The virtuoso piano solo, originally taken by the composer himself, is here performed by the barely 20-year-old (although long having outgrown the 'shows great promise' phase) Mihály Berecz. The second part of the concert is devoted to two Stravinsky compositions, one of which – appropriately for Zoltán Rác who has initiated audiences into a whole series of new discoveries – features as a premiere in Hungary. *The Funeral Song* is an orchestral work composed by the young Stravinsky in 1908 after the death of his mentor, Rimsky-Korsakov. Long thought to have been lost, the work eventually turned up in the archives of the St Petersburg conservatory in 2015. On the other hand, *The Firebird* has never been out of the repertoire since its composition, and what is more, following the debut of the ballet in 1910 Stravinsky compiled one suite after another from its movements. For this concert, the audience is rewarded with the 1945 suite.

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

www.concertobudapest.hu

hetiválasz

ORIGO

